

Verslag Politieke Ledenraad

Utrecht - 18 maart 2017

De Politiek ledenraad wordt geopend door *de voorzitter van het presidium, Bert Blase*. Hij heet iedereen welkom, er is een enorme opkomst. Dat is niet verwonderlijk, de verkiezingsuitslag is er zeker naar om er lang over na te praten.

Hij stelt voor de bespreking in drie stukken op te delen;

1. De brief van het Partijbestuur inzake het besluit van de partijvoorzitter om terug te treden
2. De verkiezingsuitslag en hoe nu verder
3. De ingediende moties

Hiermee gaan de aanwezige partijgenoten akkoord.

1. De brief van het Partijbestuur inzake het besluit van de partijvoorzitter om terug te treden

Hans Spekman treedt naar voren en krijgt een staande ovatie.

Hij dankt iedereen en laat weten het fijn te vinden om met zovelen hier vandaag te zijn: dat is de kracht van de beweging! Ondanks het pak slaag van de kiezer houden wij elkaar vast! We verliezen niet alleen heel veel zetels in de Tweede Kamer, we verkiezen ook heel veel medewerkers, zowel in Den Haag als op het partijbureau in Amsterdam. Dat doet enorm veel pijn!

Hij dankt alle partijgenoten, de vele vrijwilligers die zich tot op het laatst zo hebben ingezet voor de sociaaldemocratie, die zich de hele campagne het vuur uit de sloffen hebben gelopen!

Voor hemzelf: uit diepe overtuiging is hij al 31 jaar lid van de partij, het is hem met de paplepel ingegeven. Gelijke rechten en kansen voor alle mensen, solidariteit en rechtvaardigheid. Die grote opgave heeft hij altijd gevoeld. Het doet hem ontzettend zeer dat het niet gelukt is om onze idealen beter over het voetlicht te brengen. Dat we de kiezer niet duidelijk hebben kunnen maken dat de partij niet weggelopen is voor de verantwoordelijkheid om te regeren, dat er een aantal hervormingen moest plaatsvinden, dat we daar best trots op mogen zijn en natuurlijk dat het altijd beter kan. Hij zal altijd blijven vechten voor zijn idealen. Maar er is nu discussie ontstaan over zijn positie. Dat is niet goed, en daarom heeft hij het Partijbestuur meegedeeld dat hij zal aftreden als partijvoorzitter. Dat wil hij in een zorgvuldig proces doen, en daarom stelt hij voor op 7 oktober een congres te houden waar zijn opvolger benoemd kan worden. Er dient een brede analyse gemaakt te worden van de verkiezingsuitslag en de toekomst van de partij, er moet een profielschets voor de nieuwe voorzitter gemaakt worden ook met het oog op die toekomst, partijgenoten moeten de gelegenheid hebben zich te kandideren. Daarnaast zal er een reorganisatie op het partijbureau op gang komen en ook voor die verantwoordelijkheid wil hij niet weglopen. We mogen nu dan wel ernstig in een dip zitten, maar hij is er van overtuigd dat de sociaaldemocratie zeker weer zal opstaan!

Lodewijk Asscher: goed dat we hier met zijn allen zijn, laten we elkaar vasthouden, zeker als het tegenzit. Hij heeft een grote waardering voor Hans en daarom betreurt hij diens besluit, maar heeft er veel respect voor. Hans heeft zich al die jaren met hart en ziel ingezet voor de partij, voor zijn idealen, voor zijn overtuiging. We hadden allemaal graag een ander resultaat gezien. Alle Kamerleden en kandidaat-Kamerleden, alle partijgenoten in het land, de vele vrijwilligers. Het is ons niet gelukt getrouwden van de kiezer te herstellen. Hij had gehoopt het verschil te maken. Het streven naar een fatsoenlijke maatschappij is zijn kompas en anker, onrecht bestrijden, gelijke kansen voor iedereen: een saamhorige samenleving! Idealen die miljoenen andere Nederlanders ook hebben, ook al hebben zij niet allemaal op ons gestemd. We moeten een nieuwe taal vinden om onze idealen te communiceren. Daarom moeten we met elkaar werken aan een analyse, we moeten open staan voor elkaar mening, in alle openheid en transparantie, we zijn een fiere ledendemocratie. Met elkaar gaan we het debat aan welke lessen we kunnen leren uit de uitslag en hoe we verder kunnen bouwen aan een nieuw strijdplan. De sociaaldemocratie is niet verloren! Maar we moeten er rekening mee houden dat het niet vanzelf beter gaat, het kan best een poos duren voor we deze klap

te boven zijn. Dat vergt strijd lust, die zijn we verplicht aan onze voorgangers en aan degenen die na ons komen!

De voorzitter: Hans Spekman stapt op om de eenheid in de partij te behouden. Over het voorstel van het partijbestuur hierover zullen we met elkaar in debat gaan, en ook over de moties die hier betrekking op hebben (moties 1, 4 en 6). Het voorstel van het Partijbestuur gaat niet alleen over het aftreden van de voorzitter, maar gaat ook over de termijn en geeft een raamwerk voor een analyse en een plan voor de toekomst.

Eerste reacties:

Graag helderheid over de positie van de voorzitter; liever al voor de zomer een congres waarop een nieuwe voorzitter gekozen kan worden, als je schoon schip wilt maken, doe het snel; niet alleen de voorzitter maar eigenlijk zou het hele Partijbestuur moeten aftreden. Lokale politici gaan straks de gevolgen voelen van dit beleid.

Hans Spekman: begrijpt dat sommigen vinden dat hij per direct moet opstappen, maar hij wil niet de boel zo uit zijn handen laten vallen; er komen ook voor de medewerkers op het partijbureau moeilijke tijden aan. Juist ook met het oog op de (voorbereidingen voor) de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 heeft Partijbestuur goed gekeken naar wat een goed moment zou zijn voor het congres waarop een nieuwe voorzitter gekozen kan worden. De verandering begint vandaag! Maar er is gekozen voor een procedure die zorgt voor enige continuïteit en zorgvuldigheid. Er moet goed nagedacht worden voor een nieuwe profielschets, er moet een analyse met aanbevelingen komen voor de toekomst. We hebben alle kracht nodig en moeten de eenheid bewaren!

Sharon Dijksma: de verkiezingsuitslag heeft ons allemaal diep geraakt en geschokt. Er is veel ongeduld, de urgentie is er om samen weer vooruit te gaan, de partij moet weer een beetje sexy worden, een proces dat vanuit ons allemaal moet komen. Het is belangrijk om iedereen te betrekken en zeker meer jongeren. We moeten ophouden met elkaar de maat te nemen, op inhoud mag dat, maar niet op personen. Daarom: steun het voorstel van het Partijbestuur.

Reacties:

Steun het voorstel van Partijbestuur, eerst goed nadenken en analyseren, de idealen naar deze tijd ijken en neem de tijd voor het zoeken naar een nieuwe partijvoorzitter; Linksom wil debat en gesprek over en tussen leden; goed dat deze partijvoorzitter niet meteen opstapt; vergeet de arbeiders niet; kiezer heeft ons afgerekend op de resultaten van dit kabinet, daar moeten we eerlijk in zijn; het voltallige bestuur heeft bewezen het veranderingsproces niet voor elkaar te kunnen krijgen, daarom zou nu gekozen moeten worden voor een interim-bestuur en moet het hele bestuur vervangen worden die de verandering daadwerkelijk inzet. Anonieme partijgenoten, en soms prominente partijgenoten, ventileren hun mening over bijvoorbeeld Hans Spekman en Diederik Samsom. Dat moet eens stoppen: we zijn met elkaar verantwoordelijk. We zijn een partij met principes en ook al hebben we maar 9 zetels gehaald, we zijn solidair met elkaar, ook intern! Rust en bescheidenheid zouden ons op dit moment sieren, zodat we weer trots op onze partij kunnen zijn. Voorkom chaos, de partij moet ons binden. Steun het voorstel van partijbestuur, neem rust en tijd. Het is waardig en moedig van Hans Spekman, hij neemt zijn verantwoordelijkheid. Laten we het debat voeren op inhoud, niet op personen, steun het voorstel. Het is beter om een 'clean break' te maken. Hans Spekman IS ledendemocratie. De partij is een brede volkspartij: zoek uit waarom zoveel mensen niet meer op ons gestemd hebben. De sociaaldemocratie is een belangrijke stroming, we geven niet op.

Hans Spekman: Het besluit om af te treden valt hem heel erg zwaar, de PvdA is zijn club. Maar er is discussie ontstaan over zijn positie; een deel van de leden wil dat hij opstapt, een ander deel wil dat hij blijft. Om de partij niet te laten splijten stapt hij op, maar hij wil geen rotzooi achterlaten. Hij wil

bij die analyse van de verkiezingsuitslag gebruik maken van de kennis en expertise van de leden. We moeten veranderen om de sociaaldemocratie weer sterk te maken.

Lodewijk Asscher: het ligt niet aan één persoon, we stonden al heel lang erg laag in de peilingen, de neergang is dus al veel langer gaande. En hou er rekening mee dat het vertrouwen van de kiezer niet met de gemeenteraadsverkiezingen hersteld zal zijn. De verandering moet komen, dus laten we vooral solidair en eerlijk zijn, ook naar elkaar. Hans Spekman neemt een enorm moeilijk besluit en wil zijn werk netjes overdragen. Vanaf vandaag zetten we in op verandering, en vanaf oktober is er een nieuwe partijvoorzitter. Steun het voorstel van Partijbestuur.

De voorzitter wil het voorstel in stemming brengen. Ook al hebben diverse partijgenoten geopperd dat de partijvoorzitter, of het hele partijbestuur per direct zouden moeten aftreden, en er ook enkele moties liggen die die kant uit gaan toch stelt de voorzitter voor eerst over het voorstel van het Partijbestuur te stemmen. Partijgenoten die anders willen kunnen immers tegen dit voorstel stemmen. Maar als je voor dit voorstel bent, dan zijn moties 1, 4 en 6 niet meer van toepassing.

Het voorstel van het Partijbestuur luidt:

1. Het partijbestuur stelt een commissie in die een beknopte analyse maakt en aanbevelingen doet voor de toekomst;
2. Het partijbestuur en het MT doen wat er nodig is in de organisatie om zowel qua personele omvang als werkwijze z.s.m. tot een houdbare en werkbare situatie te komen;
3. Het partijbestuur schrijft aansluitend nieuwe verkiezingen uit voor de functie van partijvoorzitter gedurende de zomer om zodoende begin oktober een nieuwe voorzitter te bekrachtigen op het congres. Op dat congres treedt Hans Spekman af.

Er wordt via de stemapp gestemd, partijgenoten thuis kunnen ook mee stemmen.

De uitslag: het voorstel is met 60% voor en 40% tegen aangenomen.

2. Na een korte pauze gaat de ledenraad verder: niet alleen **over de verkiezingsuitslag** maar er wordt ook gesproken over hoe de analyse tot stand zou kunnen komen. **Waar staat de partij en hoe nu verder.**

Reacties: mensen herkennen zich niet meer in het beleid van de PvdA, het begon al op het moment dat we gingen deelnemen aan dit kabinet; er is een halfslachtige houding over samenwerking met andere linkse partijen; een nieuwe commissie die onderzoekt hoe het allemaal zo gekomen is, is overbodig, lees de analyses van de vorige rapporten! We moeten weer een brede volkspartij worden, zorg voor verbinding tussen laag- en hoogopgeleiden. Het kabinet was politieke zelfmoord, luister beter naar de leden! Zorg dat er meer vrouwen in alle lagen van de partij meedoen. Ga vanaf morgen heel concreet aan de slag, met alle enthousiaste jonge vrijwilligers. Er is een hele groep jonge strategen die zich aanbieden om de afdelingen te helpen, om trainingen te geven, om samen de straat op te gaan; het enige dat de groep vraagt is beetje ondersteuning van partijbureau. Laten we trots zijn op de partij, trots dat we niet zijn weggelopen voor regeringsverantwoordelijkheid. Er komen heus betere tijden, maak een analyse gericht op de toekomst. Enige zelfreflectie past ons, maar waarom rigoureuus veranderen, onze principes en idealen staan als een huis.

Lodewijk Asscher: De verleiding is groot om te roepen dat het ons niet gelukt is onze zegeningen beter over het voetlicht te krijgen, dat de kiezer ons niet begrepen heeft. We doen kennelijk iets niet goed, we hebben de kiezers immers niet vast kunnen houden. Hij had gehoopt dat er in de loop van de regeerperiode meer waardering voor het kabinet en dus ook de PvdA zou ontstaan. Dat is helaas niet gebeurd. Onze idealen zijn ijzersterk, als we dan ook naar elkaar saamhorigheid uitstralen gaat

het nog beter. Er zijn partijen die het veel beter hebben gedaan dan wij, dus ons past zeker bescheidenheid en geen plek in een nieuwe coalitie, regeringsdeelname ligt niet voor de hand.

Reacties: Belangrijk is om meer vrouwen bij de politiek te betrekken en meer migranten terug te winnen. De 9 zetels mogen niet leiden tot een gevoel van diskwalificaties van onze bewindspersonen, want die hebben het hartstikke goed gedaan. De partij zou veel meer een afspiegeling van de maatschappij moeten zijn. Er is geen behoefte aan navelstaarderij, zet in op jongeren en nieuwe vormen van energie. Begin volgend jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen: zet onze energie vooral in om daar een goed resultaat te krijgen, dus steun onze raadsleden en wethouders. Vergeet bij al dat geroep om jongeren niet onze oude, trouwe leden! Voeg aan de commissie die geen commissie is ook JS-ers toe. In samenwerking met de fractie moet het project Van Waarde verder uitgebouwd worden. Er wordt aandacht gevraagd voor inhoudelijke thema's zoals werk en inkomen, zorg (minder marktwerking), milieu en duurzaamheid, maar ook voor de groep zzp-ers die vaak schijn zzp-ers zijn; we zijn van oudsher de partij van de verheffing en emancipatie, er zijn telkens weer nieuwe groepen voor wie dat nog steeds nodig is. Ga met zoveel mogelijk mensen in gesprek in wijk en buurt, wat speelt daar, wat is daar nodig, maak tastbaar/zichtbaar wat politiek vermag.

Marja Bijl, vice-voorzitter: Het zal zeker een analyse worden die gericht is op de toekomst, we moeten met elkaar aan de slag, er zal met allerlei groepen leden gesproken worden, hoe precies, geef het partijbestuur even de ruimte. Meer jongeren betrekken is heel belangrijk. Het partijbestuur wil overigens niet een 'ouderwetse' commissie die op enig moment met een rapport komt. Wel wil het partijbestuur samen met de WBS in gesprek met leden en niet-leden, mensen die vorige keer wel op ons gestemd hebben en dit keer niet, met diverse experts om ons een spiegel voor te houden. Maandag praat het Partijbestuur verder hierover en zal komen met een plan van aanpak. Er komen regiobijeenkomsten, meld je aan met opmerkingen en ideeën. We gaan aan de slag.

Lodewijk Asscher: We gaan met elkaar een nieuwe fase in. De uitslag was vreselijk, maar we gaan door. We zijn heus nog niet allemaal onze boosheid en teleurstelling kwijt. We gaan ook niet wachten tot oktober, we gaan nu al met elkaar verder het gesprek aan. We accepteren de nederlaag, maar blijven fier rechtop staan. Politiek doet ertoe, daarom zijn we allemaal lid, omdat we geloven in onze idealen, in onze politieke beweging. Het gaat in politiek altijd om mensen, om de samenleving en die samenleving wijnen wij met zijn allen. We zijn trots op die partij, en nu even nederig. Maar toch: wij geven ook stem aan mensen, en mensen zijn meer dan koopkrachtplaatjes. Dus met elkaar, hier in de zaal, en met al onze andere partijvrienden: we gaan bouwen! Hij eindigt met verdriet om het verlies, om het vertrek van Hans Spekman en de vele medewerkers, maar in het volste vertrouwen dat er betere dagen zullen komen.

3. Bespreking van de moties

Korte besprekingen bij de diverse moties;

Motie 1: Geen vertrouwen of juist wel steun voor partijvoorzitter Spekman

De indiener is van mening dat het niet goed is als er twijfel is over personen. Het is goed dat Hans Spekman nog even blijft om de eenheid te bewaren en de weg vrijmaakt voor zijn opvolger. Met grote dank aan alles wat hij voor de partij gedaan heeft. De motie wordt **ingetrokken**.

Motie 2: Lodewijk Asscher verdient vertrouwen als politiek leider

Niet besproken, wel in stemming gebracht: **aangenomen**

Motie 3: Niet meeregeren in Rutte III

De indiener is van mening dat het belangrijk is dat het signaal wordt afgegeven dat de PvdA deze periode niet gaat deelnemen aan de regering. Reactie Tweede Kamerfractie: ons pas inderdaad bescheidenheid, het is aan andere partijen om een regering te vormen.

Stemming: **aangenomen**

Motie 4: Vertrouwen opzeggen in partijvoorzitter Hans Spekman

De indiener heeft de motie **ingetrokken**

Motie 5: Linkse samenwerking bij kabinetsformatie

Niet besproken, wel in stemming gebracht: **aangenomen**

Motie 6: Wijzen is voor watjes

De indiener heeft de motie **ingetrokken**.

Motie 7: Geen deelname aan coalitiebesprekingen

Besproken tegelijk met motie 5.

Stemming: **aangenomen**

Motie 8: ordevoorstel inzake moties Politieke Ledenraad 18 maart 2017

Aangezien tal van moties de benodigde ondersteuning wel gehaald hebben, is deze motie achterhaald en niet meer van toepassing. **Niet meer opgevoerd.**

Motie 9: Een nieuwe PvdA

De indiener is van mening dat de partijvoorzitter niet weg had hoeven, maar dat er nieuwe vormen van binding nodig zijn; er zal actie ondernomen moeten worden, maar het partijbestuur heeft zelf ook verandering en kan daarom niet zelf het maken van de analyse en nieuwe koers voor zijn rekening nemen. De tekst van en opdracht in de motie zijn enigszins gewijzigd.

Partijbestuur had dit eerder toegezegd.

Stemming: **aangenomen**

Motie 10: Strijdbaar samen vooruit!

De indiener wil alle vrijwilligers en campaigners danken voor de enorme inzet. De uitslag maakt niet gelukkig, maar we gaan door. Juist nu moeten alle krachten gebundeld worden, samen zetten we de schouders eronder en trekken samen op om onze idealen waar te maken.

Stemming: **aangenomen**

Motie 11: Loyaal gedrag prominenten

De indiener is trots op de partij, trots op wat onze bewindspersonen voor elkaar hebben gekregen.

Het stoort enorm als sommige van onze partijprominenten vanaf de zijlinie zich negatief uitlaten. Hij doet een klemmend beroep op hen daarmee te stoppen.

Het partijbestuur ergert zich hier ook aan, maar de verantwoordelijkheid ligt bij hen zelf. Spreek de betrokkenen er op aan!

Stemming: **aangenomen**

Motie 12: Onderzoek links-progressieve samenwerking

De indiener is van mening dat hier nu echt de tijd voor gekomen is,

Stemming: **aangenomen**

Motie 13: tijd om te bouwen: slim organiseren van de vrijwilligers. Op naar 2018

De indiener geeft aan dat de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 er alweer snel aankomen. We moeten samen aan de slag, duidelijk maken waar de partij voor staat, en dat we nog steeds het verschil kunnen maken. We moeten de handen in een slaan en samenwerking zoeken

met maatschappelijke organisaties. Maak gebruik van de vele vrijwilligers, zij zijn bereid hun kennis en kundigheden voor de partij op tal van manieren in te zetten!

Stemming: **aangenomen**

Hans Spekman spreekt nog even kort de partijgenoten toe: Goed dat we zo snel na de verkiezingen bij elkaar zijn geweest, om samen stil te staan bij de uitslag. Die doet nog steeds verdomd veel pijn, maar we geven de moed niet op. We moeten de energie vasthouden, kijk naar de aangenomen moties, dat geeft weer vertrouwen. Werken vanuit onze idealen, samen de schouders eronder. Steun elkaar en wees strijdbaar

De voorzitter merkt op dat er met de stemming over de moties een eind is gekomen aan deze Politieke Ledenraad, sluit de vergadering en wenst iedereen een goede reis naar huis.